

CIÈNCIES EN PERILL

PLATAFORMA

MANIFEST CIÈNCIES EN PERILL

Contextualització i posicionament davant dels canvis anunciats pel Departament d'Educació i Formació Professional, que afecten les matèries de ciències de 1r de batxillerat.

El passat divendres 13 de desembre la Direcció General d'Innovació, Digitalització i Currículum publicava un document anunciant canvis en el Batxillerat de cara al curs 25/26, degut a un requeriment estatal respecte del compliment de la LOMLOE.

Aquest document recull canvis que afecten a diferents aspectes del batxillerat, però un dels canvis més rellevants, i que motiva aquest escrit, és el que afecta a les matèries de ciències de 1r de batxillerat.

Cal començar amb els antecedents: en el darrer canvi de normativa de batxillerat, recollida en el Decret 171/22, d'ordenació dels estudis de batxillerat, ja es va implementar una reducció horària a les matèries de modalitat de 1r de batxillerat, que va afectar a totes les modalitats. Aquesta reducció horària va anar en general associada a una reducció de currículum a 1r de batxillerat, però en alguns casos els continguts van ser inclosos al currículum de 2n de batxillerat (sense ampliació horària).

El canvi proposat ara afecta només a les matèries de ciències. La progressió dels canvis en les matèries de modalitat del batxillerat científic, així com la seva dedicació horària, queden recollides en aquesta taula:

Decret 142/2008	Decret 171/2022 Aplicat a partir del curs 22/23	Modificació prevista pel curs 25/26
Física 4h	Física 3h	Física i Química 3h
Química 4h	Química 3h	
Biologia 4h	Biologia 3h	Biologia, Geologia i Ciències Ambientals 3h
Ciències de la Terra i el Medi Ambient 4h	Geologia i Ciències Ambientals 3h	

Ara mateix el canvi anunciat és només de nomenclatura i de dotació horària, però aquest canvi planteja moltes preguntes que caldrà respondre: hi haurà modificacions en els currículums de 1r de batxillerat? Com afectarà això a les matèries de 2n de batxillerat? Com afectarà això a les PAU? Com afectarà això als estudis universitaris?

El Departament d'Educació i Formació Professional anuncia el canvi, i assegura que els continguts d'aquestes matèries de modalitat es podran complementar a través de matèries optatives. Ara mateix no està definit com serà aquesta proposta d'optatives, però aquesta opció planteja dos riscos importantíssims. D'una banda, la "fragmentació del coneixement" en diferents matèries, que pot acabar suposant més càrrega de tasques i proves pels alumnes. D'altra banda, el fet que la MEITAT dels coneixements bàsics de ciències estiguin expulsats a matèries optatives, que cada centre pot triar al seu arbitri, generaria diferències gens equitatives en el coneixement que rebrà l'alumnat de Catalunya, respecte a les ciències. Fet que considerem totalment injust i injustificable.

També volem destacar dos elements clau a tenir en compte respecte del currículum i la normativa de batxillerat: la necessitat de tenir estabilitat normativa, així com la necessitat de disposar de temps per a aprofundir.

L'estabilitat normativa és una necessitat de tot el sistema educatiu, però es posa especialment de manifest en el batxillerat, ja que els canvis en el currículum van acompanyats de canvis en les PAU. Actualment, tot just s'estan començant a implementar les noves PAU, fruit de la LOMLOE. Amb el canvi anunciat pel Departament, s'obre un gran interrogant sobre com hauran de ser les PAU del curs 26/27, amb totes les incerteses per al professorat i per a l'alumnat que això suposa.

D'altra banda, cal remarcar que el conjunt de matèries del batxillerat (comunes, de modalitat i optatives), han d'oferir una base sòlida de coneixements i competències. Per a fer-ho, és important que les matèries estiguin ben dimensionades, i que el seu currículum i la seva dedicació horària siguin coherents i realistes. Cal tenir temps suficient a classe per a poder abordar conceptes i competències complexes, per a poder reflexionar, per a poder resoldre problemes connectats amb el món real. Això, evidentment, va molt més enllà de les matèries de ciències, ja que està relacionat amb tots els àmbits de coneixement. Tanmateix, aquest anunci de modificació de les matèries de ciències a 1r de Batxillerat posa en risc que es pugui aprofundir en el pensament i el coneixement científic. En l'actual context social, en què proliferen les teories pseudocientífiques i el negacionisme, és més important que mai oferir uns coneixements científics sòlids i de qualitat.

Per tot això, demanem retirar la darrera proposta de modificació de la dotació horària de les matèries de ciències 1r de batxillerat.